

PL

PL

PL

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 21.8.2009
KOM(2009) 432 wersja ostateczna

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

**Końcowa ocena planu działań e-Europa 2005 oraz wieloletniego programu (2003–2006)
monitorowania planu działań e-Europa 2005, rozpowszechniania dobrych praktyk oraz
poprawy bezpieczeństwa sieci i informacji (MODINIS)**

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

**Końcowa ocena planu działań e-Europa 2005 oraz wieloletniego programu (2003–2006)
monitorowania planu działań e-Europa 2005, rozpowszechniania dobrych praktyk oraz
poprawy bezpieczeństwa sieci i informacji (MODINIS)**

SPIS TREŚCI

1.	Wprowadzenie.....	3
2.	Przebieg procedury.....	3
2.1.	Plan działań e-Europa 2005	3
2.2.	Modinis	3
2.3.	i2010.....	4
3.	wyniki oceny	5
3.1.	Plan działań e-Europa 2005	5
3.2.	Modinis	6
4.	Wnioski	8
	Załącznik 1	9
1.	Przydatność	9
2.	Efektywność i spójność programu e-Europa.....	10
3.	Wpływ i efektywność.....	10
	Załącznik 2	13
	Efektywność programu Modinis	13
	Efektywność, wpływ i przydatność programu Modinis.....	14
	Zalecenia	14

1. WPROWADZENIE

Niniejszy komunikat zawiera końcową ocenę planu działań e-Europa 2005 oraz programu Modinis. Artykuł 7 ust. 4 decyzji w sprawie programu Modinis (decyzja nr 2256/2003/WE) przewiduje, że pod koniec programu „Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomicznemu-Społecznemu raport oceniający wyniki osiągnięte przy wdrażaniu działań określonych w programie”.

Biorąc pod uwagę związek programu Modinis z planem działań e-Europa, postanowiono dokonać ich oceny w tym samym czasie oraz wspólnie przedstawić jej wyniki.

2. PRZEBIEG PROCEDURY

2.1. Plan działań e-Europa 2005

Plan działań e-Europa (2000-2002) zatwierdzono na posiedzeniu Rady Europejskiej w Feirze w czerwcu 2000 r. Określono w nim szereg celów, które były regularnie monitorowane za pomocą wskaźników analizy porównawczej.

Pod koniec 2002 r. było jednak niewiele dowodów na to, że skuteczne zachęcanie Europy do korzystania z Internetu zaowocowało utworzeniem nowych miejsc pracy i usług. Dlatego też w marcu 2005 r. Rada Europejska obradująca w Barcelonie wezwała Komisję do przygotowania planu działań e-Europa dotyczącego „powszechnego dostępu i wykorzystania sieci szerokopasmowych na obszarze Unii do 2005 r. i stworzenia protokołu internetowego IPv6 oraz zapewnienia bezpieczeństwa sieci i informacji, elektronicznej administracji rządowej (eGovernment), elektronicznego nauczania (eLearning), elektronicznej służby zdrowia (eHealth) i elektronicznego biznesu (eBusiness)”¹. Kolejny plan działań, e-Europa 2005, został zatwierdzony przez Radę Europejską na posiedzeniu w Sewilli w czerwcu 2002 r.

2.2. Modinis

Program Modinis, będący „wieloletnim programem monitorowania planu działań e-Europa 2005, rozpowszechniania dobrych praktyk oraz poprawy bezpieczeństwa sieci i informacji”, został przyjęty przez Radę i Parlament Europejski w listopadzie 2003 r. Był on następcą programu Promise, z którego w ostatniej fazie jego obowiązywania przekazano środki finansowe na plan działań e-Europa 2002. Program Modinis obejmował okres trzyletni (2003-2005), ale później został przedłużony i objął też rok 2006, aby zapewnić ciągłość przed wejściem w życie programu na rzecz wspierania polityki ICT (ICT-PSP), przyjętego w 2006 r. jako część programu na rzecz konkurencyjności i innowacji (CIP).

Cele programu Modinis są następujące:

- monitorowanie postępów w realizacji planu działań e-Europa;

¹ Posiedzenie Rady Europejskiej w Barcelonie, konkluzje Rady, pkt 40 (<http://ue.eu.int/en/Info/eurocouncil/index.htm>)

- analiza dobrych praktyk zawartych w planie działań e-Europa i rozpowszechnianie najlepszych praktyk i usług informacyjnych;
- analiza gospodarczych i społecznych skutków powstania społeczeństwa informacyjnego; oraz
- przygotowanie Europejskiej Agencji ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji (ENISA).

Cele te mają zostać osiągnięte dzięki:

- analizie porównawczej;
- badaniom;
- konferencjom i warsztatom;
- wsparciu dla analizy strategicznej i debaty, głównie na forum Grupy Doradczej ds. Inicjatywy e-Europa.

Program Modinis realizowano za pomocą rocznych programów prac, które były zatwierdzane przez Komitet Zarządzający ds. Programu Modinis.

Na potrzeby pierwszego planu prac na rok 2004 przyznano środki w wysokości 12,8 mln EUR (w tym 5,1 mln EUR przeniesione z 2003 r.). W przypadku każdego z programów prac na lata 2005 i 2006 budżet wynosił 7,72 mln EUR. Całkowity budżet programu Modinis wynosił 28,2 mln EUR.

Przedłużając program Modinis w 2006 r. zapewniono wsparcie dla pierwszego roku inicjatywy i2010.

2.3. i2010

W czerwcu 2005 r. Komisja przyjęła inicjatywę „i2010 – europejskie społeczeństwo informacyjne na rzecz wzrostu i zatrudnienia”. Inicjatywa ta, będąca następcą planu działań e-Europa, to kompleksowa strategia polegająca na wykorzystaniu wszystkich instrumentów polityki UE w celu wsparcia rozwoju gospodarki cyfrowej. Jest ona oparta na polityce, prawodawstwie, badaniach i innowacjach w zakresie ICT i wnosi wkład w osiągnięcie celów wyznaczonych w strategii lizbońskiej. Najważniejsze priorytety tej polityki są następujące: a) wspieranie przyjaznego i konkurencyjnego środowiska dla komunikacji elektronicznej i usług medialnych; b) zwiększenie badań i innowacji w dziedzinie ICT oraz c) dopilnowanie, by zintegrowane społeczeństwo informacyjne przynosiło korzyści wszystkim.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat dokonano znacznego postępu w tej dziedzinie: przyjęto nowe ramy regulacyjne dotyczące usług w zakresie mediów audiowizualnych; zainicjowano reformę w dziedzinie łączności elektronicznej²; wdrożono przepisy, na mocy których powstał jednolity transgraniczny rynek telefonii komórkowej; przyjęto inicjatywy mające na celu zwiększenie ilości treści online w Europie³; odnotowano rozpoczęcie działalności kilku ważnych inicjatyw finansujących badania i rozwój oraz innowacje; zainicjowano przełomowe partnerstwo publiczno-prywatne (wspólne inicjatywy technologiczne); rozpoczęto realizację

² http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecommm/tomorrow/index_en.htm.

³ COM(2007) 836, http://ec.europa.eu/avpolicy/other_actions/content_online/index_en.htm.

sztandarowych inicjatyw w zakresie inteligentnych samochodów, europejskich bibliotek cyfrowych oraz wykorzystania technologii ICT w celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju, a także inicjatyw w zakresie e-integracji społecznej, e-administracji rządowej i e-służby zdrowia⁴.

3. WYNIKI OCENY

Ocena ram polityki dotyczących planu działań e-Europa oraz powiązanego z nim programu finansowania Modinis została przeprowadzona w okresie od stycznia 2006 r. do lipca 2007 r. przy udziale zatrudnionych do tego celu podmiotów oceniających⁵.

3.1. Plan działań e-Europa 2005

Komisja z zadowoleniem przyjęła wyniki niezależnej oceny⁶ i zawarte w niej głównie pozytywne uwagi na temat przydatności, skuteczności i skutków planu działań e-Europa 2005.

Jeśli chodzi o przydatność, pytanie dotyczyło tego, czy podejście polegające na opracowaniu ogólnych strategicznych ram w dobrze opracowanym i złożonym obszarze polityki jest uzasadnione i wykonalne.

Oceniający uznali, że strategia polegająca na przyjęciu podejścia ramowego jest użyteczna i przydatna. Stwierdzili ponadto, że plan działań e-Europa miał zasadnicze znaczenie w zainicjowaniu i podtrzymaniu dialogu między krajami o różnych uwarunkowaniach kulturowych i instytucjonalnych, wykazujących różne wyniki oraz posiadających różne plany działań i priorytety w zakresie społeczeństwa informacyjnego.

W ocenie określono pięć rodzajów skutków. Plan działań e-Europa można zatem uznać za:

- platformę posiadającą możliwość wywierania wpływu
- inicjatora i siłę napędową krajowych polityk w zakresie społeczeństwa informacyjnego
- punkt odniesienia dla krajowych polityk w zakresie społeczeństwa informacyjnego
- czynnik promujący niektóre dziedziny polityki w zakresie społeczeństwa informacyjnego
- zachętę do lepszej koordynacji krajowych polityk w zakresie społeczeństwa informacyjnego

Skutki te odnotowano w różnych konfiguracjach w różnych państwach członkowskich. Oceniający uznali, że plan działań e-Europa 2005 był ważnym czynnikiem, który przyczynił się do utrzymania technologii ICT na liście priorytetów politycznych w okresie, kiedy zainteresowanie tym tematem słabło. Elektroniczna administracja rządowa (eGovernment) oraz elektroniczna służba zdrowia (eHealth) stanowią przykłady dziedzin, w których dzięki planowi e-Europa państwa członkowskie uzyskały wsparcie na wysokim szczeblu i podjęły współpracę zmierzającą do osiągnięcia konkretnych celów.

⁴ COM(2007) 694, http://ec.europa.eu/information_society/activities/einclusion/index_en.htm.

⁵ Rambøll Management oraz Technopolis.

⁶ Zob. załącznik 1.

Jeśli chodzi o Grupę Doradczą ds. Inicjatywy e-Europa panuje przekonanie, że odegrała ona ważną rolę w procesie wymiany doświadczeń i usprawnianiu wzajemnego uczenia się na szczeblu europejskim. Pomogła państwom członkowskim uzyskać pełniejszy obraz wyzwań związanych z dziedziną społeczeństwa informacyjnego i rozwiązań przyjmowanych przez inne podmioty.

Oceniający uważają jednak, że grupa przedstawicieli zainteresowanych stron działająca w ramach Grupy Doradczej ds. Inicjatywy e-Europa („druga sekcja”) nie spełniła swojej roli doradczej w zadowalający sposób. Zasadniczo była to stała grupa, która nie była w stanie zapewnić odpowiedniego zakresu wiedzy fachowej niezbędnej w celu podjęcia szerokiej gamy kwestii objętych planem działań e-Europa.

Grupa ta opracowała jednak ważne sprawozdania w sprawie przepaści cyfrowej oraz e-integracji, które przygotowały grunt dla ważnych inicjatyw politycznych w ramach inicjatywy i2010, takich jak komunikat w sprawie niwelowania różnic w dostępie do łączności szerokopasmowych⁷ oraz inicjatywa w sprawie e-integracji⁸.

Aby zlikwidować problemy wskazane przez oceniających, ale zachować jednocześnie korzyści płynące z wymiany wiedzy fachowej, druga sekcja została zastąpiona przez mechanizm ad hoc służący do konsultacji z przedstawicielami zainteresowanych stron.

3.2. Modinis

Komisja z zadowoleniem przyjmuje pozytywną ocenę⁹ programu Modinis, będącego motorem planu działań e-Europa 2005, który zapewnia spójność między inicjatywami politycznymi a programem wydatków. Oceniający uważają, że program Modinis z powodzeniem dodał do działań państw członkowskich wartość europejską, zwłaszcza dzięki analizom porównawczym, ale również dzięki konferencjom i przygotowaniom do założenia agencji ENISA.

Oceniający zauważyli jednak również brak jasności w odniesieniu do związku między Komitetem Zarządzającym ds. Programu Modinis a Grupą Doradczą ds. Inicjatywy e-Europa, zwłaszcza jeśli chodzi o podział obowiązków i koordynację ich zadań. Komisja z zadowoleniem odnotowuje, iż według oceniających problem ten został rozwiązany po przedłużeniu programu Modinis i ustanowieniu grupy wysokiego szczebla ds. inicjatywy i2010.

Ze względu na spóźnione przyjęcie programu Modinis oraz ze względu na fakt, iż w pierwszym programie prac konieczne było uwzględnienie środków przeniesionych z 2003 r., wystąpiły pewne trudności w realizacji budżetu i niektóre działania uległy opóźnieniu. Oceniający przyznali jednak, że w latach 2005 i 2006 budżet zrealizowano w prawie 100%.

Komisja przyznaje, że zgodnie z tym, co stwierdzono w ocenie, badania finansowane w ramach programu Modinis nie były rozpowszechnione w wystarczającym zakresie i nie przyniosły wielu wyraźnych efektów. Jednakże w okresie, kiedy przeprowadzano ocenę, prace nad wieloma z tych badań nie były jeszcze zakończone. Wyniki zakończonych badań są szeroko dostępne, zostały dobrze nagłośnione i stanowią ważny wkład w rozwój polityki: na

⁷ COM (2006) 129.

⁸ COM (2007) 694.

⁹ Zob. załącznik 2.

konferencjach wysokiego szczebla przedstawiano wyniki sondaży na temat wykorzystania technologii ICT w szkołach, przez lekarzy ogólnych i w elektronicznej administracji rządowej. Wraz z wynikami innych badań dotyczących zasięgu łączy szerokopasmowych i kosztów dostępu stanowią one materiał przeznaczony do analizy w corocznych sprawozdaniach dotyczących inicjatywy i2010. Kolejnym przykładem jest badanie poświęcone treściom interaktywnym dostępnym w Internecie¹⁰, które było podstawą komunikatu Komisji w sprawie treści dostępnych w Internecie¹¹.

Komisja z zadowoleniem przyjmuje również zalecenia przedstawione przez oceniających program Modinis (zob. załącznik 2). Komisja uważa, że zalecenia te są realizowane za pomocą programu na rzecz wspierania polityki ICT (ICT-PSP). Działania objęte programem Modinis stanowią teraz część działań horyzontalnych ICT-PSP. Zalecenia dotyczą następujących kwestii:

- a) relacje z Komitetem Zarządzającym
- b) terminowe przyjmowanie programów prac
- c) opracowanie wskaźników analizy porównawczej
- d) nacisk na rozpowszechnianie najlepszych praktyk

Rekomendacje te zrealizowano w następujący sposób:

a) Zgodnie z art. 47 decyzji ustanawiającej program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (CIP), rolą Komitetu Zarządzającego ICT-PSP jest opiniowanie projektu rocznego programu prac. Równocześnie podjęto również liczne starania na rzecz zwiększenia i usprawnienia komunikacji z komitetem. Na forum grupy wysokiego szczebla ds. inicjatywy i2010 omawiane są kierunki i priorytety polityki.

b) Przyjęcie pierwszego programu prac ICT-PSP było opóźnione między innymi z powodu opóźnionego przyjęcia decyzji ustanawiającej CIP (w listopadzie 2006 r.). Ponadto z uwagi na fakt, iż w ICT-PSP wprowadzono nowe instrumenty i cele, przedstawiciele państw członkowskich w Komitecie Zarządzającym uznali, że przed wydaniem opinii w sprawie programu prac konieczne było przeprowadzenie dodatkowych rozmów. Opóźnienie to miało również wpływ na przyjęcie programu prac na rok 2008. Oczekuje się, że od 2009 r. programy prac będą gotowe w terminie bliskim początku każdego roku.

c) Przyjęte w 2006 r. ramy analizy porównawczej określone w inicjatywie i2010 stanowiły wskazówki w pracach związanych z analizą porównawczą będących częścią stałej współpracy z państwami członkowskimi, prowadzonej głównie na forum grupy roboczej Eurostat. Powiązanie z procesem lizbońskim osiągnięto dzięki połączeniu wskaźników i2010 z zintegrowanymi wytycznymi dotyczącymi ICT. Ponadto państwa członkowskie regularnie zatwierdzają wskaźniki w profilach krajów publikowanych w corocznych sprawozdaniach dotyczących inicjatywy i2010.

¹⁰ http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/docs/studies/interactive_content_ec2006.pdf

¹¹ COM(2007) 836 wersja ostateczna
<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0836:FIN:PL:PDF>

d) Położono większy nacisk na wymianę doświadczeń, zarówno za pomocą internetowych baz danych z możliwością wyszukiwania (www.epractice.eu), jak i dzięki utworzeniu sieci tematycznych finansowanych przez ICT-PSP. Wymianę doświadczeń poszerzono również o nowe dziedziny, takie jak e-integracja oraz przepaść cyfrowa (<http://www.broadband-europe.eu>).

4. WNIOSKI

Komisja uważa, że poniższe sprawozdanie jest pozytywne i że potwierdza ono efektywność i przydatność planu działań e-Europa 2005 oraz związanego z nim głównego programu finansowania Modinis. Wskazano w nim pewne słabe punkty, ale uznano, że miały one niewielki wpływ na kompleksową realizację programu. Kwestie te uwzględniono w kolejnej inicjatywie, inicjatywie i2010, oraz w jednym z powiązanych z nią głównych instrumentów finansowania (ICT-PSP).

Załącznik 1

Końcowa ocena planu działań e-Europa 2005

Fragmenty sprawozdania oceniającego¹²

Ocena programu e-Europa składała się z trzech części:

- Przydatność planu działań e-Europa
- Efektywność i spójność planu działań e-Europa
- Potencjalne skutki planu działań e-Europa oraz sposoby jego realizacji

1. PRZYDATNOŚĆ

Jeśli chodzi o przydatność treści zawartych w planie działań e-Europa, definiowana jest ona na różne sposoby przez różne grupy zainteresowanych podmiotów (np. decydentów, przedsiębiorstwa, instytucje akademickie itd.) Przykładowo priorytety określone w planie e-Europa, które uważane są za przydatne przez decydentów w danym państwie członkowskim, mogą nie odzwierciedlać priorytetów przedsiębiorców w tym państwie.

Jeśli chodzi o podejście polityczne, główna kwestia poddana ocenie dotyczyła tego, czy podejście polegające na opracowaniu ogólnych strategicznych ram w coraz lepiej opracowanym i coraz bardziej złożonym obszarze polityki jest nadal uzasadnione i wykonalne.

Wyniki oceny wskazują, że:

Plan działań e-Europa miał zasadnicze znaczenie w zainicjowaniu i podtrzymaniu dialogu między krajami o różnych uwarunkowaniach kulturowych i instytucjonalnych, wykazujących różne wyniki oraz posiadających różne plany działań i priorytety w zakresie społeczeństwa informacyjnego.

Państwa członkowskie wydają się być zgodne co do tego, że plan e-Europa jest przydatny jako ogólne ramy polityczne lub co najmniej jako wspólne europejskie podejście. W tym kontekście państwa członkowskie widzą potrzebę utworzenia forum do celów ujednoczenia i koordynacji, np. w dziedzinie norm i uregulowań oraz innych kwestii związanych z interoperacyjnością. Można więc stwierdzić, że stopień przydatności planu e-Europa na szczeblu państw członkowskich jest różny, choć dla całej UE jest on wysoki. Wynika to stąd, iż w przypadku niektórych państw członkowskich, znajdujących się na różnych etapach rozwoju technologii ICT i mających różne potrzeby jeśli chodzi o inicjatywy polityczne, cele planu e-Europa nie pokrywają się z ogólnym poziomem rozwoju tych państw w zakresie społeczeństwa informacyjnego.

¹² Pełne sprawozdanie dostępne jest na stronie internetowej:
http://ec.europa.eu/dgs/information_society/evaluation/data/pdf/studies/s2005_01/eEurope2005_final_report.pdf

2. EFEKTYWNOŚĆ I SPÓJNOŚĆ PROGRAMU E-EUROPA

Efektywność planu e-Europa oceniono analizując funkcjonowanie Grupy Doradczej ds. Inicjatywy e-Europa oraz powiązanych z nią podgrup.

Grupa Doradcza ds. Inicjatywy e-Europa odegrała ważną rolę w procesie wymiany doświadczeń i usprawnianiu procesu wzajemnego uczenia się na szczeblu europejskim. Posiedzenia grupy doradczej pomogły przedstawicielom państw członkowskich uzyskać pełniejszy obraz wyzwań związanych z dziedziną społeczeństwa informacyjnego i rozwiązań przyjmowanych przez inne kraje.

Niemniej jednak jej rola polegająca na zapewnianiu bodźców dla rozwoju działalności politycznej w zakresie społeczeństwa informacyjnego i koordynowaniu tej działalności wydaje się jak na razie ograniczona ze względu na różny stopień zaangażowania ze strony poszczególnych państw członkowskich oraz ze względu na brak interakcji wewnątrz samej grupy. Grupa Doradcza ds. Inicjatywy e-Europa nie działała jak zamierzono – jako sprawdzian zaproponowanych przez Komisję strategii w dziedzinie społeczeństwa informacyjnego. Spowodowane jest to głównie tym, że przedstawiciele państw członkowskich nie mają wystarczających uprawnień do podejmowania decyzji i nie mogą reprezentować stanowisk swoich krajów.

Użyteczność drugiej sekcji działającej w ramach Grupy Doradczej ds. Inicjatywy e-Europa budzi duże wątpliwości. Jej mandat nigdy nie był jasno określony, a jej prace miały ograniczony wpływ na działalność przewidzianą w planie działań e-Europa.

W skład drugiej sekcji działającej w ramach Grupy Doradczej ds. Inicjatywy e-Europa weszli eksperci i zainteresowane podmioty działający w różnych obszarach polityki i sektorach przemysłu. Wydaje się, że dla członków tej grupy stanowiła ona wzbogacające forum, gdzie można było podzielić się opiniami i założyć nowe sieci. Niemniej jednak ze względu na bardzo różnorodny skład grupy i fakt, że nie miała ona jasnego mandatu, prowadzone na jej forum dyskusje nie były na tyle szczegółowe i fachowe, by mogły mieć rzeczywisty wpływ na analizowane kwestie.

Większość prac prowadzona jest w podgrupach. Zarówno podgrupa ds. elektronicznej służby zdrowia (eHealth), jak i podgrupa ds. elektronicznej administracji rządowej (eGovernment), działały sprawnie i umożliwiały prowadzenie rozmów i dochodzenie do porozumień w tych istotnych kwestiach.

Zbyt duża ilość podgrup i brak koordynacji między nimi prowadziły jednak do zaniku przejrzystości oraz powielania podjętych już starań. Ponadto współpraca między grupami roboczymi działającymi w ramach planu działań e-Europa oraz z grupami roboczymi z innych dyrekcji generalnych nie jest wystarczająca.

3. WPLYW I EFEKTYWNOŚĆ

Podczas oceny wpływu zwrócono uwagę na obecność elementów planu działań e-Europa w politykach i strategiach dotyczących społeczeństwa informacyjnego w państwach członkowskich, czyli na tzw. pierwszy poziom wpływu. Jeżeli było to możliwe, w ocenie podjęto próbę wskazania drugiego poziomu wpływu obejmującego środki i programy polityki o charakterze operacyjnym.

W niektórych przypadkach plan działań e-Europa dał początek bezpośrednim działaniom w państwach członkowskich, zarówno w dziedzinie programów polityki o charakterze operacyjnym, jak i w dziedzinie usprawniania komunikacji wewnętrznej.

Plan działań e-Europa 2005 wywarł w państwach członkowskich różne rodzaje wpływu, uzależnione od charakterystyki danego kraju i wykorzystanych narzędzi. W ocenie określono pięć rodzajów wpływu:

- e-Europa jako platforma posiadająca możliwość wywierania wpływu
- e-Europa jako inicjator i siła napędowa krajowych polityk w zakresie społeczeństwa informacyjnego
- e-Europa jako punkt odniesienia dla krajowych polityk w zakresie społeczeństwa informacyjnego
- e-Europa jako czynnik promujący niektóre dziedziny polityki w zakresie społeczeństwa informacyjnego
- e-Europa jako zachęta do lepszej koordynacji krajowych polityk w zakresie społeczeństwa informacyjnego

Różne typy wpływu, odnotowane w różnych konfiguracjach w różnych państwach członkowskich, dowodzą, że interwencja publiczna, jaką jest inicjatywa e-Europa, z powodzeniem wpłynęła na różne sposoby na politykę państw członkowskich w dziedzinie społeczeństwa informacyjnego. Ocena wykazała również, że proces wywierania wpływu w przypadku planu działań e-Europa, określanego mianem skonsolidowanej polityki europejskiej, jest dwustronny, gdyż sam plan podlega czasem bezpośrednim wpływom ze strony państw członkowskich, które korzystają z zawartych w nim mechanizmów realizacji.

Plan działań e-Europa 2005 był ważnym czynnikiem, który przyczynił się do utrzymania technologii ICT na liście priorytetów politycznych w okresie, kiedy zainteresowanie tym tematem słabło, co było częściowo spowodowane ponownym pojawieniem się kwestii, które uznano za ważniejsze.

W wielu przypadkach toczy się nieustanna batalia o utrzymanie poparcia politycznego na wysokim szczeblu tej dziedziny, która zwykle nie mieści się w grupie krótkoterminowych krajowych priorytetów politycznych. W ocenie wskazano, że dzięki mechanizmom realizacji, takim jak grupa doradcza, konferencje ministerialne i analiza porównawcza, plan działań e-Europa odegrał ważną rolę w procesie utrzymania poparcia politycznego na wysokim szczeblu dla inicjatyw związanych z technologiami ICT. Ma to również związek z różnymi rodzajami wpływu, gdyż poparcie na wysokim szczeblu jest jednym z głównych czynników zapewniających osiągnięcie wiele innych rodzajów wpływu. Zapewnienie poparcia politycznego na wysokim szczeblu oraz opracowanie i rozpowszechnianie najlepszych praktyk można zatem uznać za skuteczny zestaw narzędzi służących do osiągnięcia konkretnych rezultatów w trakcie realizowania takich inicjatyw politycznych jak e-Europa lub i2010.

Inicjatywa e-Europa przyczyniła się do określenia wspólnych celów politycznych w dziedzinie społeczeństwa informacyjnego, przedstawionych w planach działań dotyczących elektronicznej administracji rządowej i elektronicznej służby zdrowia, w przypadku których

postanowiono wyjść poza ogólną deklarację interesów i określono zestaw bardziej sprecyzowanych celów.

Choć wyniki oceny pokazują, że inicjatywa e-Europa zapewniła wsparcie na wysokim szczeblu i przyczyniła się do przyjęcia środków politycznych w dziedzinie ICT na szczeblu krajowym, przegląd procesu dostosowania celów państw członkowskich w dziedzinie społeczeństwa informacyjnego do celów określonych w planie działań e-Europa wskazuje równocześnie, że nacisk położono na rozwój polityki w dziedzinie elektronicznej administracji rządowej oraz elektronicznej służby zdrowia. Należy również podkreślić znaczenie analizy porównawczej w odniesieniu do elektronicznej administracji rządowej, dzięki której dyskusje na temat wskaźników i listy rankingowej zapewniły obecność tej dziedziny wśród priorytetów politycznych państw członkowskich.

Załącznik 2

Końcowa ocena programu Modinis

Fragmenty sprawozdania oceniającego¹³

EFEKTYWNOŚĆ PROGRAMU MODINIS

W ocenie efektywności programu Modinis skupiono się na zarządzaniu programem, wykorzystaniu środków budżetowych, roli Komitetu Zarządzającego ds. Modinis oraz na ogólnej spójności programów prac wchodzących w skład planu działań e-Europa 2005.

W ocenie stwierdza się, że rola Komitetu Zarządzającego ds. Modinis ograniczona była do funkcji określonej w procedurze zarządzania. Zauważono jednak, że związek między tym komitetem a Grupą Doradcą ds. Inicjatywy e-Europa charakteryzował się niejasnym podziałem obowiązków i brakiem koordynacji. Wyczuwalne było napięcie między posiadającym oficjalny status prawny Komitetem Zarządzającym a bardziej doświadczonymi członkami Grupy Doradczej ds. Inicjatywy e-Europa.

W ocenie uznano, że rolę Komitetu Zarządzającego ds. Modinis lepiej określono w ramach inicjatywy i2010. Zapewniając wyraźniejszy podział między grupą wysokiego szczebla, finansowaną z budżetu administracyjnego Komisji, a działalnością prowadzoną w ramach programu Modinis, zmniejszono istniejące uprzednio niejasności dotyczące tego, jak te różne fora mają ze sobą współdziałać, a odpowiedzialność za koordynację przekazano państwom członkowskim.

Jeśli chodzi o wykorzystanie środków budżetowych, późne przyjęcie programu prac miało duży wpływ na wykorzystanie środków przeznaczonych na program Modinis w 2004 r. W latach 2005 i 2006 wydatki i zobowiązania budżetowe uległy poprawie. Procedura przyjmowania programów prac i budżetów w Komisji uniemożliwia obecnie planowanie działalności na cały rok budżetowy ze względu na ciągłe opóźnienia w formalnym procesie przyjmowania programów i budżetów spowodowane tym, że formalne przyjęcie projektu programu i budżetu następuje dopiero w pierwszym kwartale. Sytuacja ta ma negatywny wpływ na efektywność wydawania środków budżetowych i na terminowość przeprowadzania działań zawartych w programach prac oraz na ich przydatność.

W programach prac położono niewielki nacisk na działania związane z komunikacją i wymianą informacji, a w budżecie przeznaczono na te działania niewielką ilość środków.

Mimo tego oceniający uważają, że programy prac Modinis są spójne i zgodne z celami programu Modinis, który, będąc programem wsparcia finansowego, ma ułatwić realizację planu działań e-Europa 2005.

¹³ Pełne sprawozdanie dostępne jest na stronie internetowej:
http://ec.europa.eu/dgs/information_society/evaluation/data/pdf/studies/s2005_01/modinis_final_report.pdf

EFEKTYWNOŚĆ, WPŁYW I PRZYDATNOŚĆ PROGRAMU MODINIS

Ogółem można stwierdzić, że wpływ programu Modinis widoczny jest w formie kierunków działań i pakietów prac. Najbardziej oczywisty skutek dotyczy analizy porównawczej, którą państwa członkowskie potraktowały poważnie i dzięki której w niektórych przypadkach uzyskano znaczną poprawę wyników. Analiza porównawcza jest to również obszar, gdzie najbardziej widoczne są działania podjęte w ramach programu Modinis, które nie tylko obejmowały finansowanie i działania związane z analizą porównawczą, ale zapewniły również wkład w opracowanie i przyjęcie wskaźników dotyczących inicjatywy i2010.

Jeśli chodzi o trzy pozostałe kierunki działań, większość działań sfinansowanych w ramach programu Modinis była przydatna i zapewniła działania następcze, tak jak miało to miejsce w przypadku konferencji lub Europejskiej Agencji ds. Bezpieczeństwa Sieci i Informacji. Konferencje były ważnymi krokami naprzód w najważniejszych dziedzinach objętych inicjatywą e-Europa, stanowiły bodziec do dalszych prac nad polityką i wniosły udział w przygotowanie konkretnych map drogowych i planów działania. Jedyne mechanizmy realizacji, którego znaczenie uznano za ograniczone, to badania finansowane w ramach programu Modinis. Wyniki badań nie zostały dobrze rozpowszechnione i nie miały zbyt dużego wpływu ani na wymianę informacji między państwami członkowskim, ani na zwiększenie ich kompetencji. Główny skutek programu Modinis polegał na tym, że na działania zgodne z celami określonymi w ramach planu e-Europa przyznawano środki finansowe i dzięki temu możliwa była ich realizacja.

Program Modinis był bez wątpienia przydatnym mechanizmem realizacji planu działań e-Europa, ponieważ umożliwił on przeprowadzenie paneuropejskich działań, które nie mogłyby zostać zrealizowane lub sfinansowane przez same państwa członkowskie. Odegrał on więc ważną rolę dodając do działań przeprowadzonych przez państwa członkowskie wartość europejską.

ZALECENIA

Zaleca się, by w przyszłych podobnych programach ograniczyć rolę komitetu zarządzającego do przyjmowania programów prac i przydzielania środków budżetowych. Komisja musi jednak usprawnić proces komunikacji z komitetem i zapewnić odpowiednie określenie jego roli.

Aby ułatwić efektywne wydawanie środków budżetowych, Komisja musi znaleźć sposoby na terminowe przyjmowanie programów prac oraz na dopasowanie programów prac do roku budżetowego.

Wskaźniki analizy porównawczej należy ciągle określać na nowo i dostosowywać do zachodzących zmian, takich jak możliwe wejście nowych państw członkowskich do Unii. Należy podtrzymywać i kontynuować starania na rzecz określenia nowych wskaźników. Aby uniknąć powielania wysiłków i uzyskać jak najlepszą jakość wskaźników dotyczących inicjatywy i2010, należy zapewnić spójność różnych grup roboczych odpowiedzialnych za określanie wskaźników i zwiększyć współpracę między tymi grupami.

Ponieważ obecność nowych państw członkowskich i nowych problemów wymaga podjęcia wspólnego wysiłku na rzecz zwiększenia uczenia się i spójności na terenie całej Unii Europejskiej, w ramach inicjatywy i2010 należy zwiększyć wymianę dobrych praktyk.

Rozpowszechnianie dobrych praktyk za pomocą konferencji i badań nie wydaje się obecnie wystarczające. W ocenie proponuje się, aby podjęto więcej starań na rzecz rozpowszechniania najlepszych praktyk i aby przeznaczono na ten cel więcej środków, na przykład w formie internetowych baz danych z możliwością wyszukiwania.